

DIUMENGE XXVII DURANT L'ANY (A)
Homilia del P. Cebrià M. Pifarré, monjo de Montserrat
5 d'octubre de 2008
Is 5:1-7; Fl 4:6-8; Mt 21:33-43

La paràbola dels vinyaters que rebutgen i maten l'enviat de Déu, és reportada per Mateu just després de dos fets cabdals: l'entrada de Jesús a Jerusalem i l'expulsió dels venedors del temple. Ambdós fets marquen un tombant en la ruptura creixent entre Jesús i el seu poble. La paràbola ens situa de ple davant el misteri de Jesús.

Sovint, a la Bíblia, el poble de Déu és comparat a una vinya. Quina sol·licitud i tendresa Déu esmerçà envers el seu poble, escollit d'entre tots els pobles per a una Aliança d'amor, la veu profètica d'Isaïes ho descriu bellament en el càntic de la vinya estimada, llegit avui com a 1ª lectura: «Cant de l'enamorat a la seva vinya. El meu estimat tenia una vinya...La vinya és el poble d'Israel». Res no mancava a la vinya estimada: ni el cup tallat a la roca, ni una tanca protectora, ni els ceps de la millor mena. L'amo hi estava il·lusionat d'allò més. Però vet aquí que «en lloc d'un bon raïm, li donava raïms agrencs... n'esperava bondat, però hi sent el clam dels oprimits... ¿Què podia fer jo per la meua vinya que no ho hagi fet?» (Is 5:1-7). No és que Israel hagués estat sempre com una esposa infidel a l'amor de Javhè, talment una vinya que dóna agrassots en lloc de fruits uberosos. En la història del poble de Déu, com en l'existència creient de cadascú de nosaltres, sovint la desafecció, la ingratitude, la superficialitat, la buidor del cor, la insensibilitat espiritual, pesen més que els dies de confiada i amorosa intimitat.

A la pregunta: «¿i què farà l'amo amb aquells vinyaters homicides?», Jesús, adreçant-se als grans sacerdots i notables del poble, respon: «Us dic que el regne de Déu us serà pres i serà donat a un poble que el farà fructificar». De les paraules pronunciades per Jesús, aquestes són de les més fortes. El capteniment dels vinyaters ens fa present el repudi dramàtic d'Israel i el traspàs de l'elecció al poble messiànic del poble de Déu, format pels qui malden per viure les Benaurances del Regne. No ens hi enganyéssim, però. No tan sols l'Israel d'antany pot esdevenir estèril i perdre la vinya. Els qui en la cobdícia i l'avidesa de llur religiositat, en una mena d'abassegament de Déu, guarden per a ells sols els fruits de la verema, i fent el sord al clam dels oprimits, obliden que Déu estén la nova Aliança a tots els pobles, també a ells els pot ser arrabassat el Regne de Déu. De l'esperit i de la veritat del Regne de Déu ningú no n'és propietari. Ni els dirigents del poble, ni els sacerdots, ni els molt lletrats, ni els piadosos fariseus.

I del capteniment de l'amo de la vinya, ¿que cal pensar-ne? És evident que per als nostres esquemes legalistes resulta desconcertant d'allò més. Jesús ens hi mostra el rostre compassiu i benigne de Déu, Pare ple de tendresa i pietat envers el seu poble, l'amor obstinat del qual, a desgrat de totes les hostilitats i decepcions, mai no es cansa de creure i d'esperar en l'home. Fidel al seu projecte alliberador, com un pedagog pacient, ens atreu, incansable, cap a Ell, i se'ns fa trobadís en la humilitat de Jesús. Esdevingut company de ruta de cada home i de cada dona, ¿no ens mostra Jesús la humanitat d'un Déu que, com un captaire, truca a la porta del nostres cors, implorant-ne fruits de justícia i de pau?

Quant als enviats per l'amo a recollir el raïm, en el cas de la paràbola que ens ocupa, no endebades anomenada verema de sang, els maltractaments de que foren objecte per part dels vinyaters, ens fan pensar en la sort de tants homes de Déu com Eliseu, Jeremies,

Joan Baptista, la veu denunciadora dels quals hom féu emmudir amb la persecució i la mort tràgica, com prefigurant la Creu martirial de Jesús, el profeta de Natzaret. En llur testimoniatge coratjós, defensors de la santedat de Déu reflectida en la dignitat de cada persona humana, insubornables davant qualsevol poder mundà, en contraposició amb els vinyaters sediciosos i amb els falsos pastors, rígids i autoritaris, els profetes perfilen el veritable rostre de l'Església, cridada a ser servidora amatent de l'amor crucificat de Jesús envers tots els homes i dones. ¿Blindarem potser els nostres sistemes de seguretat fins a fer emmudir la veu de tantes persones que amb llur compromís de vida cerquen de fer present, en els nostres dies, el cabal profètic, místic i sapiencial de l'Evangelí de Jesús, bo i apressant-nos a ser constructors d'un món més humà, més acollidor, més just?

La figura cabdal de la paràbola sobre la vinya estimada de Déu, és sens dubte la del fill, amb qui Jesús s'identifica. L'amo l'envià a la vinya pensant que «almenys el fill, el respectarien. Els vinyaters, en veure'l, es digueren: és l'hereu, matem-lo i ens quedarem l'heretat. L'agafaren, el van treure fora i el van matar». I tot seguit Mateu afegeix: «Quan els grans sacerdots i els fariseus sentiren aquella paràbola, compregueren que Jesús es referia a ells i volien agafar-lo, però no s'hi varen atrevir per por del poble, que el tenia per profeta». És per tal d'eliminar Jesús, que els dirigents d'Israel el varen lliurar al poder romà. No podien resistir l'esclat lluminós de la seva presència feta de santedat i senzillesa, ni les paraules de foc amb les quals anunciava l'advent imminent del regnat de Déu, denunciant sense ambages llur estratègia de poder, la inhumanitat de llur religió, la hipocresia amb la qual intentaven encobrir maneres de fer injustes i opressives per als més desvalguts i indefensos. Si el Crist Jesús fa estada en nosaltres, si vivim atents al seu Esperit, no farem callar les veus del profetes, unes veus que a voltes potser ens incomoden, però que sempre ens conviden a canviar el cor, a fi de possible d'un cel nou i d'un terra nova.